

MAASEUTUVERKOSTO

2010

MAASEUTUVERKOSTON VUOSIKERTOMUS 2009

Maaseutuverkoston vuosikertomus 2009

Sisällysluettelo

1. AVAINTIETOJA 2009	3
2. KATSAUS VUOTEEN 2009	5
3. HALLINTO JA ORGANISAATIO	7
3.1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä	7
3.2. Maaseutuverkoston työryhmät	8
3.3. Henkilöstö	9
4. KATSAUKSET TEHTÄVÄALUEITTAIN	10
4.1. Verkostoituminen	10
4.2. Viestintä	11
4.3. Koulutus	17
4.4. Hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen	21
4.5. Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö	21
5. TALOUSKATSAUS	27

Kannen kuva: Euroopan toimintaryhmät kokoontuivat kv-seminaariin Levin hangille maaliskuussa 2009.

1. Avaintietoja 2009

- **OPPIVA VERKOSTO.** Maaseutuverkoston tapahtumiin osallistui vuoden aikana 3 278 henkilöä. Kaikkiaan järjestettiin 61 eri verkostotapahtumaa eri puolella Suomea, lisäksi organisoitiin neljä opintomatkaa.
- **SÄHKÖISTÄ VIESTINTÄÄ.** Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ajankohtaisista asioista tiedotettiin aktiivisesti Maaseutu.fi-sivustolla. Rakenteeltaan ja ilmeeltään uudistunut Maaseutu.fi-sivusto julkaistiin 14.12.
- **JULKAISUSARJA.** Ympäristötuen taustoittavaa ja täydentävää tietoa tuotettiin Happamat sulfaattimaat- ja Säätäsalaojitusesitteillä.
- **YRITTÄJYYSKAMPANJA.** Maaseudun yrittäjyyden viestintäkampanja käynnistyi maaliskuussa Kiasmassa. Yrittäjyyskampanja kuului radioissa ja näkyi lehdissä sekä messuilla.
- **MESSUNÄKYVYYTTÄ.** Maaseutuverkosto oli esillä maaseuturakentamisen Sarka-messuilla, Oma Yritys -messuilla, Farmari Suomen maatalousnäyttelyissä, KoneAgriassa sekä Maaseudulta Markkinoille -messuilla.
- **MAASEUTUASiantuntemusta.** Maaseudun asiantuntijarekisteri julkaistiin maaliskuussa 2009. Asiantuntijarekisterissä on mukana tällä hetkellä 223 asiantuntijaa.
- **KANSAINVÄLISYYS.** Suomen maaseutuverkostoyksikkö kutsui yhdessä Lapin toimintaryhmien kanssa Euroopan toimintaryhmiä Suomen Lappiin Leville maaliskuussa 2009. Hankeseminaarissa oli koolla lähes 200 toimintaryhmätyön ammattilaista 19 eri maasta. Uusia yhteyksiä on luotu aktiivisesti Euroopan maiden maaseututoimijoihin.

Maaseutuverkoston visio

Maaseutuverkosto on vuonna 2013 luja ja joustava maaseudun kehittäjien verkosto, maaseudun edun tekijä.

Maaseutuverkostoyksikön toiminta-ajatus

Maaseutuverkostoyksikkö energisoi maaseututoimijoiden välisiä yhteyksiä ja tehostaa osaamisen välittymistä maaseudun kehittämiseksi.

Maaseutuverkostoyksikön visio

Maaseutuverkostoyksikkö on vuonna 2013 lisännyt maaseututoimijoiden yhteisen tekemisen meininkiä niin, että maaseutuohjelmat on hyödynnetty täysimittaisesti.

Palveluperiaatteet

Avoimuus

Luotettavuus

Osallistavuus

Osaava ennakointi

Myönteisyys

Tasapuolisuus ja palveluhenkisyys

Tekemisen meininki

2. Katsaus vuoteen 2009

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteena on maaseudun kehittämisohjelmien mahdollisuuksien ja tulosten kertominen, yhteistyön lisääminen viranomaisten ja sidosryhmien välillä sekä osaamisen lisääminen kokemusten vaihdon kautta.

Maaseutuverkoston viestinnässä ja tapahtumissa on tuotu esille ohjelman toteuttamisen hyviä käytäntöjä. Tapahtumien suunnittelussa sekä itse tapahtumien toteutuksessa on kerätty yhteen asia-kohtaisesti parhaita asiantuntijoita. Esillä ovat olleet ohjelman teemat, maatalouden kannattavuus ja kilpailukyky, ympäristö, kylätoiminta ja yrittäjyys. Erityisen merkittäviä avauksia olivat myös Leader-metodin ja Leader-moduulityön käynnistyminen. Leader-metodin kehittämisprosessia vetämään valittiin Ruralia-instituutti. Tavoitteena on vahvistaa entisestään paikallislähtöisyyttä Leader-työssä. Leader-moduulikoulutuksessa perehdytetään uusia henkilöitä toimintaryhmätyön perusteisiin, prosessia vetää Lönnrot-instituutti. Maaseutuverkoston tapahtumat ovat olleet kaikille ohjelman toimijoille avoimia. Vuonna 2009 maaseutuverkoston 61 tapahtumaan osallistui 3 278 henkilöä. Vuoden aikana kierrettiin Suomea muun muassa hankesuunnittelun, kylätoiminnan ja sopimuksellisuuden maakunnallisten roadshown merkeissä.

Vuosi 2009 oli yrittäjyyden teemavuosi. Teemavuosi käynnistyi maaliskuussa Kiasmassa pidetyssä avajaistilaisuudessa. Teemavuoden tavoitteena oli tuoda maaseutua esille hyvänä yrittäjyyden toimintaympäristönä ja kertoa ohjelman monista mahdollisuuksista yrittäjyyden eteenpäinviemisessä. Yhteistyössä oli mukana lukuisia joukko yrittäjyyden asiantuntijaorganisaatioita. Taloudellisen taantuman keskellä uusia yrityksiä perustettiin kohtuullisesti maaseudulle, mikä näkyi TE-keskuksiin ja toimintaryhmiin tulneiden yritystukihakemusten kohtuullisena määränä.

Kansainvälisyys on yhä lähempänä maaseudun kehittäjän ja maaseudun toimijan arkea. Kansainvälinen yhteistyö tuo oppimisen, uusien ideoiden, verkostojen ja hyvien käytäntöjen välittämisen kautta lisäarvoa maaseudulle. Kuluvalle ohjelmakaudella halutaan panostaa maaseudun kehittämisen verkostoitumiseen eurooppalaisella tasolla. Kansalliset maaseutuverkostot ovat aloittaneet jokaisessa jäsenmaassa ja tarjoavat oivallisen yhteistyötahon eurooppalaisten yhteyksien solmimiseksi. Euroopan maaseutuverkostojen yhteistyön koordinoijana toimii Contact Point. Vaikka varsinainen kv-hanketyö käynnistyi Suomessa syksyllä ohjelman viimeisimpinä toimenpiteinä, Suomi oli silti tässäkin asiassa edelläkävijämaana Euroopassa. Suurena haasteena on kuitenkin saada aikaiseksi ohjelmakauden aikana tavoitteeksi asetetut 300 kv-hanketta.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti keväällä hanke- ja yritystukien hallinnollisen taakan vähentämiseksi byrokratian purkutyöryhmän. Työryhmän esitys valmistui joulukuussa ja se vastaa moniin toimijoita askarruttaneisiin kysymyksiin. Vuoden 2010 haasteena on saada työryhmän esitykset käytännön toimintaan. Maaseutuverkoston toiminnassa pyritään edesauttamaan näiden esitysten toteutumista. Maaseudun kehittämisohjelmien tavoitteiden menestyksellinen saavuttaminen vaatii saumatonta yhteistyötä koko ohjelmatyössä toimivan ketjun osalta: maaseudun asukkaasta lainlaatiin. Ihminen on keskiössä, toiminnan ja tulosten alkuun panevana voimana.

Maaseutuverkoston ohjausryhmässä ja sen asettamissa työryhmissä on vuoden aikana tehty monipuolista, aloitteellista maaseudun kehittämistyötä sekä Manner-Suomen että Ahvenanmaan

maaseudun kehittämisen osalta. Ryhmissä on ollut mukana hieno asiantuntijajoukko. Vuoden 2010 alusta puolet ohjausryhmän jäsenistä vaihtuu, ja tavoitteena on saada uusi asiantuntemus entistäkin paremmin esille toteutettaessa maaseutuverkoston visiota, maaseutuverkosto – maaseudun edun tekijä.

Päivi Kujala

maaseutuverkostoyksikön johtaja

3. Hallinto ja organisaatio

Maaseutuverkoston toimintaa koordinoi maaseutuverkostoyksikkö. Maaseutuverkostoyksikkö on hallinnollisesti maa- ja metsätalousministeriön maatalousosaston yksikkö, jonka toimipaikkana on Seinäjoki.

3.1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä

Maaseutuverkoston ohjausryhmä kokoontui vuonna 2009 neljä kertaa: 12.2. Seinäjoella, 11.5. Helsingissä, 3.9. Jurvassa ja 27.10. Helsingissä.

Ohjausryhmän kokoonpano

(Sulkulausekkeessa on esitetty varsinaisen jäsenen varajäsen.)

Puheenjohtaja *Esko Juvonen*, maatalousneuvos, maa- ja metsätalousministeriö

Jäsenet:

Tiina Malm, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö

(*Virva Terho*, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö)

Sirpa Karjalainen, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö

(*Leena Anttila*, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö)

Leena Tenhola, ylijohtaja, Maaseutuvirasto

(*Olli-Pekka Peltomäki*, osaston johtaja, Maaseutuvirasto)

Juha Ruippo, johtaja, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

(*Ismo Partanen*, kehittämisspäällikkö, Suomen Yrittäjät)

Rikard Korkman, asiamies, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf

Henrik Ingo, johtaja, ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund

(*Jouko Kostamo*, tulosalueen päällikkö, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio)

Ursula Immonen, toiminnanjohtaja, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry

(*Irina Herzon*, filosofian tohtori, Birdlife Suomi)

Tuula Säynätmäki, osastopäällikkö, Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus

(*Juha Niemelä*, osastopäällikkö, Keski-Suomen TE-keskus)

Asko Peltola, maakuntajohtaja, Etelä-Pohjanmaan liitto ry

(*Anne Pesola*, ohjelmapäällikkö, Keski-Pohjanmaan liitto)

Pertti Sevola, johtaja, Länsi-Suomen ympäristökeskus

(*Irmeli Ahtela*, ylitarkastaja, Hämeen ympäristökeskus)

Paavo Mattila, toiminnanjohtaja, Suupohjan Kehittämisyhdistys ry

(*Sinikka Koivumäki*, toiminnanjohtaja, Seinäjoen seudun kehittämissyhdystys Liiveri ry)

Hilkka Vihinen, professori, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, MTT
(*Päivi Eskelinen*, tutkija, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL, Jyväskylän riistan- ja kalantutkimus)

Chris Lindholm, koordinaattori, Ahvenanmaan maakunnan hallitus
(*Leif Franzell*, rahoituskäsittelijä, Ahvenanmaan maakunnan hallitus)

Risto Matti Niemi, pääsihteeri, Suomen Kylätoiminta ry
(*Niklas Ulfvens*, toimintaryhmän toiminnanjohtaja, Svenska Studiecendralen)

Katariina Pylsy, maaseutuasiamies, Maaseudun kehittäjät ry

Liisa Niilola, toiminnanjohtaja, Maa- ja kotitalousnaisten keskus ry
(*Eeva Nurmi*, puheenjohtaja, ProAgria, Häme)

Eero Uusitalo, pääsihteeri, maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä
(*Ritva Pihlaja*, teemaryhmän sihteeri, maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä)

Päivi Kujala, johtaja, maaseutuverkostoyksikkö

Sihteeri *Hanna Lilja*, verkostosihteeri, maaseutuverkostoyksikkö

3.2. Maaseutuverkoston työryhmät

Maaseutuverkoston neljä työryhmää kokoontui seuraavasti:

Alueiden välisen yhteistyön ryhmä

Merenkurkun neuvosto, Christina Knookala
Kainuun Naisyrittäjyys LEADER ry, Liisa Häme (SYTY, Risto Matti Niemi)
Joensuun Seudun LEADER ry, Antero Lehikoinen (Joutsenten reitti ry, Petri Rinne)
Kainuun TE-keskus, Juha Määttä
MUA, Ella Mustakangas
Maaseutuverkostoyksikkö, Hans Bergström / Juha-Matti Markkola
Kokoukset 2.2.2009 Helsinki ja 16.6.2009 Helsinki

Innovaatiotyöryhmä

Hämeen ammattikorkeakoulu, Tero Uusitalo,
IPS-kylät, Pohjatuuli-yhtiö, Veli-Matti Karppinen
Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, Sami Kurki (MUA, Toivo Muilu)
Taiteilija / maanviljelijä, Osmo Rauhala
ProAgria Maaseutukeskusten liitto / Alueelliset ProAgriat, Pentti Meriläinen (Österbottens Svenska Lantbrukssällskap, Henrik Ingo)
Maaseutuverkoston ohjausryhmän jäsen, Hilkka Vihinen (MTT)
Maaseutuverkostoyksikkö, Teemu Hauhia
Kokoukset 3.–4.3.2009 Kangasala, 23.–24.6.2009 Vöyri ja 6.–7.10.2009 Hämeenlinna

Leader-työryhmä

YHYRES kehittämissyhdystys ry, Matti Jaskari (Pohjanmaa)
Etpähä ry, Jukka-Pekka Jauhiainen (Päijät-Häme)
PoKo ry, Juha Kolhinen (Pirkanmaa)

Ylä-Savon Veturi ry, Taina Väre (Pohjois-Savo)
Peräpohjolan Kehitys ry, Rauno Kuha (Lappi)
Maaseutuverkoston ohjausryhmän jäsen, Katariina Pylsy
Aktion Österbotten r.f, Storhannus Carina (Pohjanmaa)
Viisari ry, Kirsti Pirinen (11.5.2009 saakka)
Rieska-Leader ry, Tuula Aitto-oja (Pohjois-Pohjanmaa 11.5.2009 alkaen)
Nouseva Rannikkoseutu, Satu Sarin (Pohjois-Pohjanmaa 11.5.2009 alkaen)
Maaseutuverkostoyksikkö, Juha-Matti Markkola
Kokoukset 15.1. Seinäjoki, 2.6. Seinäjoki ja 19.11. Seinäjoki

Svenska arbetsgruppen

SLC, Rikard Korkman
I samma båt, Sami Heinonen
Österbottens förbund, Nikals Ulfvens
Ålands landskapsregeringen, Leif Franzell
Svenska studiecentralen/4H, Hed-Mari Björkell
Finska hushållningsällskapet, Jörgen Grandell
TE-centralerna, Kaarlo Lepistö
Landsbygdsnätverket, Hans Bergström
Opintomatka Jönköpingiin 5.–6.2.2009, vierailu Kreativ Landsbygd -seminaarissa, Jordbruksverketissä ja Ruotsin maaseutuverkostoyksikössä.
Kokoukset 15.6. ja 13.10 Helsingissä

3.3. Henkilöstö

Maaseutuverkostoyksikön johtaja, agronomi MMM

Päivi Kujala

Nätverksombudsman (ruotsinkielinen verkostoasiamies), Hum. kand.

Hans Bergström

Verkostotiedottaja, FM

Kirsi Hakoniemi

Verkostovalmentaja, KTM

Teemu Hauhia

Verkostokoordinaattori, HTM (verkostosihteerin 1.5. saakka)

Hanna Lilja

Verkostoasiamies, metsänhoitaja MMM

Juha-Matti Markkola

Verkostosihteerin, KTM (18.5. alkaen)

Sanna Puumala

Valtionhallinnon harjoittelija, 18.5.–15.8.2009

Niklas Holmberg, Turun yliopisto

4. Katsaukset tehtäväalueittain

4.1. Verkostoituminen

Maaseutuverkoston toiminnassa verkostoitumista edistetään tapahtumien, muun muassa koulutusten, opintomatkojen ja työryhmäkokousten kautta. Tapahtumia suunniteltaessa huomioidaan yhtenä kokonaisuutena teeman yhteydessä toimivan verkoston ja parhaan asiantuntemuksen kokoaminen ja tiedon välittäminen. Esimerkiksi koulutustilaisuuksiin kutsuttiin teeman yhteydessä toimivat sidosryhmätahot niin, että tieto leviää mahdollisimman laajalle toimijajoukolle.

Maaseutuverkoston opintomatkoja toteutettaessa toimittiin samoin kuin muita tapahtumia suunniteltaessa. Teemakohtaisen matkan yhteyteen koottu osallistujaverkosto laajeni kansallisten maaseutuverkostojen yhteistyön kautta myös kansainväliselle tasolle. Myös maaliskuussa Kittilässä järjestetty kansainvälinen Leader-seminaari edisti kansainvälistä verkostoitumista.

Työryhmätyöskentelyssä verkosto-organisaatioiden tietotaitoa ja osaamista hyödynnetään maaseutuohjelmien toteutuksen suunnittelussa.

Haasteet verkostoitumistavoitteiden saavuttamisessa

Verkostoitumistavoitteet saavutettiin palautteen perusteella vuonna 2009 hyvin. Koulutustilaisuudet ja opintomatkat kokosivat sidosryhmätahoja laajasti eri teemojen ympärille. Myös kansainvälisille verkostoille ja yhteistyölle luotiin pohjaa opintomatkojen ja Leader-seminaarin kautta. Työryhmätyöskentelyyn osallistui laaja organisaatioiden edustajien joukko ja ryhmissä tuotettiin hyviä ideoita ja ehdotuksia maaseutuohjelman toteutuksen suunnitteluun. Opintomatkoilla lisättiin osallistujien keskinäisen kanssakäymisen mahdollisuutta yhteisin seminaarein ja vapaamuotoisen keskustelun kautta. Syksyn hankepäivät ja niihin liittyvät tutustumisretket mahdollistivat osallistujien verkostoitumista ja keskinäistä tiedonvaihtoa.

Alueelliset maaseututoimijat kokoontuivat Kymenlaakson maaseutufoorumiin 1.4.2009 Kotkaan.

4.2. Viestintä

Maaseutuverkostoyksikkö viesti vuonna 2009 monin tavoin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteistä, tukijärjestelmistä ja niihin liittyvistä ajankohtaisista asioista. Tiedottamisen välineitä olivat muun muassa internet (www.maaseutu.fi / www.landsbygd.fi / www.rural.fi) sekä sähköiset tiedotteet ja painetut julkaisut. Viestintää tehtiin yhteistyössä sidosryhmien ja maaseutuverkoston eri toimijoiden kanssa. Luonteeltaan viestintä oli aktiivista, avointa ja yleistajuista.

Vuoden 2009 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teemana oli yrittäjyys. Maaseudun yrittäjyyttä tuotiin esille laaja-alaisesti monissa erilaisissa viestintäkanavissa ympäri Suomen. Marraskuun alkuun asti kestäneen tiedotus- ja markkinointiponnistuksen tunnuksena oli ”Ideasta todeksi. Kaikki mahdollisuudet yrittää.”

Valtakunnallista tunnettuutta rakennettiin viestinnässä vuonna 2009 viestintäkampanjan lisäksi muun muassa koulutustilaisuuksien lehti-ilmoituksin sekä osallistamalla erilaisiin tilaisuuksiin ja messuille. Viestinnän kohderyhmiä olivat: jokainen kansalainen, maaseutuväestö, maaseutuverkoston osalliset, tuensaajat, ohjelmaa toteuttavat tahot ja muiden Euroopan unionin jäsenmaiden verkostoyksiköt.

Vuonna 2009 jatkettiin tiedottamisen painottamista sekä kohdentamista saadun palautteen ja toiveiden mukaisesti. Sähköisen viestinnän kehittämistä suunniteltiin huolella, ja vuoden aikana toteutettiin mittava verkkosivuston uudistus.

Haasteet viestintätavoitteiden saavuttamisessa

Vuonna 2009 viestintätöiden haasteet liittyivät edelleen käytössä oleviin resursseihin. Kotisivujen julkaisujärjestelmä toimi edellisvuotta paremmin. Uuteen julkaisujärjestelmän versioon siirtyminen avasi uusia sisällöntuotannon mahdollisuuksia, mutta toisaalta joidenkin toimintojen käyttöön saaminen kesti pitkään. Kotisivujen sisällöntuotanto ja päivitystyö sujui kuluneena vuonna edellisvuotta paremmin, mikä näkyi yhä ajankohtaisempana sisältönä.

Maaseutu.fi:n kehittämisprojekti paransi sivuston käytettävyyttä ja helpotti myös päivittämistä. Toisaalta sivuston uudet elementit vaativat yhä enemmän aikaa sisällöntuotannon koordinointiin muun muassa alueellisten viestintäyhdyshenkilöiden kesken.

Viestinnän henkilöstöressurssien vähäisyys suhteessa maaseudun kehittäjien suuriin viestintätarpeisiin ja maaseutuverkostoyksikön viestinnän moninaisuuteen näkyi viestintätöiden ruuhkautumisena sekä viestinnän ajoittaisena oikea-aikaisuuden heikkenemisenä. Työtehtävien hajauttamisen myötä henkilöresursseihin saatiin hieman parannusta.

Viestintätoimet vuonna 2009

Maaseudun yrittäjyyttä edistävä viestintäkampanja

Maaseutuverkostoyksikkö lanseerasi yhdessä yhteistyökumppaneineen (MTK, ProAgria, Suomen Yrittäjät, Finbio, Yrittäjyyden teemaryhmä, Suomen Uusyrityskeskus, Maaseutuvirasto ja MMM) maaliskuussa 2009 maaseutuyrittäjyyttä edistävän viestintäkampanjan. Viestintäkampanjan avajaistilaisuus pidettiin 11.3.2009 Kiasmassa, Helsingissä.

Viestintäkampanja kannusti yrittäjyyteen maaseudulla, ja sen kohderyhmiä olivat nykyiset ja potentiaaliset maaseutuyrittäjät sekä suuri yleisö. Kampanjalla osoitettiin, että yrittäjyys edistää maaseudun hyvinvointia ja että siitä hyötyvät kaikki suomalaiset. Kampanjalla tehtiin tunnetuksi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman maaseutuyrittäjyydelle tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia ohjelman toimintalinjalla 3 (Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen). Kampanjalla myös muistutettiin maaseudun yritystoiminnan rahoituksen tulevan Euroopan unionin varoista.

Maaseudun yrittäjyyttä edistävä viestintäkampanja näkyi ja kuului keväällä, ja toisen kampanjapiikin aikana vielä uudelleen syksyllä, muun muassa valtakunnan päälehdissä, radiokanavilla, messutapahtumissa sekä Maaseutu.fi-sivuston kampanjaosiossa, jossa esiteltiin maaseudun moninaisia yrittämisen mahdollisuuksia. Myös Farmari-maatalousnäyttelyssä Kokkolassa 30.7.–2.8.2009 maaseutuverkosto oli mukana maaseudun yrittäjyden asialla.

Maaseudun yrittäjyyttä edistävä viestintäkampanja kesti marraskuun alkuun. Maaseutuverkoston toimijoista koostuva viestintäkampanjan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Yrittäjyyskampanjan toteutuksesta saatiin kiittävää palautetta: kampanjan tavoite täyttyi, ja kampanjatoimien sekä oheismateriaalin todettiin olleen onnistunutta. Yrittäjyyskampanjan myötä maaseutuverkoston viestintä tavoitti lukuisia uusia viestintäkanavia ja yleisöjä: muun muassa paikallisia radiokanavia ja paikallislehtiä sekä monia verkkosivustoja eri puolilla Suomea.

Internet

Maaseutu.fi-, Landsbygd.fi- ja Rural.fi-sivujen kehittämistyö

Sivustolle luotiin ja linkitettiin vuoden aikana ajankohtaista tietoa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Maaseutu.fi-sivuston toimivuuteen liittyen tehtiin alkuvuodesta sähköinen kysely, joka lähetettiin yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille. Laajaan kyselyyn saatiin yli 200 vastausta. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintää yhteen sovittava ryhmä käsitteli keväällä kyselyn antia ja pohti parannustoimia sivuston kehittämiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin mittava Maaseutu.fi-sivuston uudistus, johon perustettiin sekä projekti- että ohjausryhmä. Projektin konseptoinnissa käytettiin ulkopuolista asiantuntijaa. Verkkosivustontuntijan vetämänä pidettiin kolme työpajaa, joista ensimmäisessä käytiin yksityiskohtaisesti läpi sivuston kehittämistarpeita ja keskusteltiin erilaisista toteutustavoista. Perusteellisen kehittämistyön pohjaksi konseptisuunnittelija laati rautalankamallin sivustorakenteesta

Sivuston uudistuksen tavoitteena oli, että kukin käyttäjä löytää helposti etsimänsä tiedon, ja että verkkosivut palvelevat erilaisia käyttäjiä väylänä maaseudun moninaiisiin asioihin. Uudistuksessa selkiytettiin sivuston rakennetta, terävöitettiin sen sisältöjä, uudistettiin ulkoasua ja siten parannettiin sivuston käytettävyyttä. Uudistunut sivusto julkaistiin 14.12.

Kehittämiprojektissa pohdittiin myös, kuinka olemassa olevien henkilöresurssien puitteissa voitaisiin tuottaa myös enemmän uutisaineistoa sivustolle. Kehitysprojekti kävi läpi sisällöntuottamisen ja päivityksen käytännöt, jotta sivusto palvelisi nopeasti reagoivana, niukat resurssit maksimaalisesti hyödyntävänä työkaluna.

maaseutuverkoston netti-tv

Suunnitelmissa olleen netti-tv:n suunnittelutyössä ei edetty vuonna 2009. Erilliselle netti-tv:lle Maaseutu.fi-sivustolla ei todettu enää olevan tarvetta, sillä verkkosivuston uudistunut julkaisujärjestelmä mahdollistaa videoiden lisäämisen. Videoita hyödynnetään ensisijaisesti koulutusmateriaalina. Sivustolle voidaan lisätä myös muiden maaseutuverkoston toimijoiden tuottamaa, havainnollistavaa videomateriaalia.

maaseutuverkoston asiantuntija- ja osaajarekisterin kehittäminen

Maaseutu.fi-sivujen alle julkaistiin asiantuntija- ja osaajarekisteri keväällä 2009. Rekisterin pohjatiedot koostuivat Maaseudun Uusi Aika -yhdistyksen rekisteritiedoista, ja sisältöpohjaa laajennettiin yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmäverkostojen kautta.

Esitteet

Maaseutuverkoston julkaisuja varten tuotettiin keväällä 2009 taittopohjat sekä A4- että B5-koossa ohjelman taustoittaville ja täydentäville oppaille, jotka käsittävät esitteitä ja muita julkaisuja. Taittopohjat otettiin käyttöön saman tien, ja ne todettiin erittäin toimiviksi: pohjat yhdenmukaistavat taustoittavia ja täydentäviä oppaita, yhtenäistävät niiden ilmettä sekä helpottavat käytännön taittotyötä.

Keväällä 2009 päivitettiin maaseutuverkostoyksikön esitteet kaikkine kieliversioineen: suomi, ruotsi ja englanti. Maaseutuverkoston suomenkielinen vuosikertomus julkaistiin samaten keväällä ja vastaava ruotsinkielinen ilmestyi syksyllä. Kehittämisohjelman yleisesitteen, Kasvun eväät, kaikista kieliversioista (ruotsi, englanti, saksa ja ranska) otettiin lisäpainos.

Maaseutuverkostoyksikön ja Lapin toimintaryhmien järjestämässä kansainvälisessä Levin Leader-seminaarissa, 17.–19.3.2009, pidettiin runsaasti erilaisia työpajoja.

Levin maaliskuisen kv-seminaarin tarpeisiin tuotettiin kolmikielinen Leader-taskuesite. Taskuesite sai suuren suosion suomalaisten ja ulkomaalaisten Leader-ryhmien keskuudessa, joten siitä otettiin lisäpainos jo loppukeväästä. Yhteistyössä ProAgrian kanssa tuotettiin Happamat sulfaattimaat -esite (suomi ja ruotsi). Säättösalaajitus-esite (suomi ja ruotsi) puolestaan tuotettiin yhdessä Salaojayhdistyksen sekä Pohjanmaan ruotsinkielisen tuottajajärjestön (Österbottens svenska producentförbundet) kanssa.

Ohjelman esitteet löytyvät Maaseutu.fi-sivuilta, osoitteesta <http://maaseutu.fi/fi/index/viestinta/esitteet.html>. Maaseutuverkoston esitteitä voi tilata osoitteesta lahettamo@mmmtike.fi.

Vuonna 2009 maaseutuverkostoyksikkö aloitti Suomalainen maaseutu -esitteen tuottamisen suunnittelun. Esitteen on tarkoitus esitellä suomalaista maaseutua monipuolisena ja nykyaikaisena toimintaympäristönä ja asuinpaikkana. Esite tuotetaan ensikädessä englannin kielellä kansainvälisen lukijakunnan tarpeisiin. Esiteprosessin suurin työ todettiin olevan tekstisisällön tuottamisessa sekä tekstiin soveltuvien kuvien valinnassa. Suomalainen maaseutu -esitteen tavoitteen täsmentämistä ja toteutusta jatketaan vuonna 2010.

Julkaisut

Hanketoimijan käsikirjasta käännettiin ruotsinkielinen versio, joka on nähtävillä www.landsbygd.fi -sivustolla.

Lehtityö

Vuonna 2009 maaseutuverkostoyksikkö tuotti kolme liitelehteä MaaseutuPlus-lehden kanssa: Maaseutu Plus 2/2009, 3/2009 ja 5/2009. Liitteestä 3/2009 tuotettiin vielä erillispainos jaettavaksi Farmari-maatalousnäyttelyissä. Syksyllä 2009 ilmestyi kv-lehti yhteistyössä MaaseutuPlus-lehden kanssa.

Lokakuussa tuotettiin liitelehti yhteistyössä Maaseudun Tulevaisuuden kanssa ja joulukuussa vastaava ruotsinkielinen liite yhteistyössä Landsbygdens Folkin kanssa.

Maaliskuussa maaseutuverkosto oli mukana Lapin liiton ja Lapin TE-keskuksen toteuttamassa liitelehdessä, joka esitteli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mahdollisuuksia alueellisesti. Liitelehti julkaistiin 15.3.2009 Lapin Maakuntasanomat-lehden liitteenä.

Koulutustilaisuuksista ja tapahtumista tiedottavia lehti-ilmoituksia julkaistiin laajalti sekä maakuntalehdissä, paikallislehdissä että ammattilehdissä. Esimerkkeinä mainittakoon muun muassa Aamu-lehti, Hämeen Sanomat, Keski-Pohjanmaa, Savon sanomat, Loimaan lehti, Iisalmen sanomat, Salon seudun sanomat, Maaseudun Tulevaisuus ja Landsbygdens Folk.

Vuonna 2009 maaseutuverkoston moninaisesta toiminnasta, muun muassa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teemavuodesta eli yrittäjyydestä kerrottiin esimerkiksi eri puolella Suomea ilmestyvien paikallislehtien jutuissa.

Vuoden lopulla aloitettiin valmistautuminen ohjelman vuoden 2010 ympäristöteemaan yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön maaseudun kehittämissyksikön kanssa, joka tulee vastaamaan teeman sisällöstä. Lokakuussa osallistuttiin ympäristöaiheisella aineistolla viestintätoimisto Deskin ympäristösesonkiin. Heidän verkkopalvelunsa toimii toimittajien ideasivustona, josta on mahdollista hakea juttuideoita, uutisaiheita ja tausta-aineistoa. Ympäristösesonkiin osallistuminen näkyi maaseutuverkostoyksikön mediaseurannassa.

Mediaseuranta

Keväällä 2009 maaseutuverkostoyksikkö tutustui sähköiseen mediaseurantaan, ja päätti koekäytön jälkeen tehostaa mediaseurantaansa hankkimalla lisenssit Meltwaterin uutisseurantapalveluun. Meltwaterin sähköisessä uutisseurantapalvelussa käyttäjät saavat tietoonsa uutisia kirjautumalla palveluun sähköpostin kautta. Uutisseurannan käyttäjä voi vapaasti muuttaa hakuaalueita ja -sanoja. Vuoden 2009 sähköisen mediaseurannan hakusanoina olivat muun muassa Maaseutu ja yrittäjyys, Maaseudun kehittäminen ja Maatalouden kilpailukyky. Sähköisen mediaseurannan lisäksi vuonna 2009 jatkettiin edellisvuosien tapaan lehtileikekansion kokoamista.

Tiedotteet

Maaseutuverkostoyksikkö lähetti vuonna 2009 koostettuja ajankohtaistiedotteita molemmilla kotimaisilla kielillä. Sekä suomen- että ruotsinkielistä tiedotejakelua laajennettiin merkittävästi. Myös lehdistötiedotteita lähetettiin molemmilla kielillä viestintätarpeiden mukaisesti. Päivittäistä, ajankohtaista tiedottamista tehtiin sähköpostitse aktiivisesti.

Sähköiset uutiskirjeet

Maaseutuverkostoyksikkö tuotti vuonna 2009 juttumateriaalia maaseudun kehittäjien uutiskirjeeseen, Liiteriin, sekä maatalouspolitiikan uutiskirjeeseen, Versoon.

Tiedotuskyltit

Maaseudun kehittämisohjelmien rahoituksesta kertovien tiedotuskylttien hankinnasta vastasi maaseutuverkostoyksikkö. Tiedotuskylttien painajaksi valittiin Multiprint Oy. Tiedotuskyltit (neljä kyltityyppiä) toimitettiin tilausten mukaisesti toimintaryhmiin (kyltityypit 1 ja 2) sekä TE-keskuksiin (kyltityypit 3 ja 4) huhtikuussa 2009. Vuoden aikana ehdittiin tehdä kylttien lisätilauksiakin. ELY-muutoksen vuoksi tiedotuskyltit päivitetään alkuvuodesta 2010.

Messut

Vuonna 2009 tehtiin messutyötä yrittäjyyskampanjan hengessä. Maaseutuverkosto osallistui 6.–7.2.2009 Sarka-messuille Seinäjoella, yhteistyökumppanina oli Etelä-Pohjanmaan TE-keskus. Oma yritys -messuille osallistuttiin 25.–26.3.2009 Helsingin Wanhassa Satamassa.

Myös Farmari-maatalousnäyttelyssä Kokkolassa 30.7.–2.8.2009 maaseutuverkosto oli mukana maaseudun yrittäjyyden asialla. Farmarin yhteyteen valmisteltiin valtakunnallista toimittajaretkä muun muassa maaseudun yrittäjyyden esille tuomiseksi. Osanottajien vähyden vuoksi retkeä ei kuitenkaan lopulta voitu toteuttaa.

Syksyllä 2009 maaseutuverkosto osallistui kolmelle messuille. Helsingissä 9.–10.9. järjestetyille Kuntamarkkinoille osallistumisen tavoitteena oli yhteistyön kehittäminen kuntien kanssa. 21.–24.10. maaseutuverkosto osallistui yhdessä Keski-Suomen TE-keskuksen kanssa KoneAgria-näyttelyyn Jyväskylässä. Lounais-Suomen TE-keskuksen kanssa osallistuttiin 10.–11. marraskuuta Maaseudulta markkinoille – maaseutuyrittäjien kontaktimessuille Turussa.

Muut viestinnän tapahtumat

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintää yhteen sovittava ryhmä järjesti 20.1.2009 Helsingissä kehittämisohjelman viestintäyhdyshenkilöiden tapaamisen. Tapaamisen tarkoituksena oli tutustua uusiin ja vanhoihin viestinnän tekijöihin sekä jakaa kuulumisia puolin ja toisin. Päivän aikana käsiteltiin ohjelmaviestinnän ajankohtaisia asioita: erityisesti yrittäjyyskampanjaa ja Maaseutu.fi-kehittämisprojektia.

Farmari-maatalousnäyttelyssä Kokkolassa 30.7.–2.8.2009 kampanjoitiin maaseutuyrittäjyyden asialla.

Toinen viestintäyhdyshenkilöiden tapaaminen järjestettiin 16.12.2009 Tampereella. Päivän aikana vaihdettiin ensinnäkin kuulumisia ohjelmaviestinnän kuluneesta vuodesta: keskusteltiin päättyneestä yrittäjyyskampanjasta ja uudistuneesta Maaseutu.fi-sivustosta, jonne toivotaan jatkossa myös alueellisten viestintäyhdyshenkilöiden tuottavan sisältöä. Maaseutuverkostoyksikkö esitteli tulevan vuoden Parhaat käytännöt -kilpailua. Jokainen osallistuja esitteli tapaamisessa tulevan vuoden viestintäänsä. Lisäksi vaihdettiin ajatuksia sosiaalisesta mediasta ja sen hyödyntämisestä viestintätyössä.

Contact Pointin järjestämässä verkostoyksikköjen tapaamisessa, 17.9.2009 Budapestissä, esiteltiin Suomen maaseutuverkoston viestintää.

Ohjelman viestintä- ja tiedotusmateriaali

Vuonna 2009 messuilla ja muissa tapahtumissa tarvittavaa viestintä- ja tiedotusmateriaalia hankittiin yhteistyössä kehittämisohjelmaa yhteensovittavan viestintäryhmän kanssa. Maaseutuverkostoyksikkö tilasi ohjelman ilmeellä olevia muistitikkua ensin maaliskuista Levin kv-seminaaria varten. Koe-erän saatua runsaasti myönteistä palautetta tehtiin muistitikuista lisätilaus. Maaseutuverkoston kynien hankinta siirtyi viestintää yhteen sovittavassa ryhmässä maaseutuverkostoyksikölle. Kynistä on ollut ohjelmakaudella erittäin kova kysyntä, ja niistä tehtiinkin lisätilaukset, joilla varaudutaan myös tulevaan tarpeeseen.

Maaseutuverkoston mainosmakeista jatkokehitettiin koe-erän loppuessa: mainosmakeisen visuaalista ilmettä muutettiin ja karamelli vaihdettiin. Uudet karkit saatiin jakoon marraskuussa. Yrittäjyyskampanjan messutarpeisiin tuotettiin kampanjan ilmeellä olevia onkia, sekä kevät- että syysilmeellä, ja jumppakasseja.

Vuoden aikana tehtiin ohjelman viestintää tukevien valokuvien hankintasopimukset kahden valokuvaajatahon kanssa.

4.3. Koulutus

Maaseutuverkoston koulutusten tavoitteena on kehittämisohjelman mahdollisuuksien esille tuominen, toimijoiden verkottaminen sekä taustoittavan tiedon kouluttaminen toimeenpanoon liittyvän koulutuksen täydentämiseksi. Vuoden 2009 koulutusaihekokonaisuudet muotoutuivat paljolti niistä tarpeista, joista maaseutuverkoston toimijatahot esittivät toivomuksiaan koulutus suunnitelmaa syksyllä 2008 laadittaessa. Suunnittelun pohjana käytettiin myös kesällä 2008 toteutettua koulutus- ja palvelutarvekartoitusta.

Vuoden 2009 koulutuksen painopistealueena oli pienyritystoimintaan ja hanketukiin liittyvä taustoittava koulutus. Syksyllä järjestettiin muun muassa teemoittaisia hankepäiviä, joiden tarkoituksena oli välittää hyviä käytäntöjä hanketoiminnasta. Muiden koulutuskokonaisuuksien aihealueet jakautuivat melko tasaisesti kaikkiin kehittämisohjelman asiakokonaisuuksiin.

Touko–kesäkuussa 2009 maaseutuverkostoyksikkö toteutti koulutus- ja palvelutarvekartoituksen, jonka kohderyhmänä olivat kaikki TE-keskukset ja toimintaryhmät. Kartoituksen tavoitteena vuodelle 2010 on kohdistaa koulutuksen painopistealue niihin asiakokonaisuuksiin ja tarpeisiin, jotka nähtiin tärkeimpinä kartoituksen perusteella.

Maaseutuverkoston koulutuksena järjestettiin vuoden 2009 aikana 61 koulutustilaisuutta (ks. Liite 1. MAASEUTUVERKOSTON KOULLUTUKSET 1.1.–31.12.2009). Yhteensä maaseutuverkoston koulutuksiin

osallistui 3 278 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamäärän keskiarvo oli täten 54 henkilöä. Koulutuksia järjestettiin yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Koulutusten aihekokonaisuudet jakautuivat toimintalinjoittain liitteessä 1. esitetyllä tavalla. Koulutukseen liittyvää palautetta aihekokonaisuuksittain on koottuna liitteessä 1. Koulutustarve on koettu suureksi vielä ohjelmakauden tässä vaiheessa.

Seuraavassa kuvailemme maaseutuverkoston koulutuksia.

Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyä parantaminen

Maa- ja metsätalouden kilpailukykyä edistettiin vuoden 2009 aikana neljällä koulutuskokonaisuudella, jotka liittyivät hankintalain, maaseudun rakennussuunnittelun sekä maa- ja metsätalouden kannattavuuden parantamiseen. Lisäksi koulutusta tarjottiin ja hyviä käytäntöjä välitettiin metsähankepäivillä.

Koulutusta hankintalaista järjestettiin yhteistyössä kuntaliiton kanssa. Koulutus koostui hankintalain perusteista ja siihen liittyvistä taustoittavista asioista. Hankintalaki koskee kaikkia kehittämissuunnitelmasta rahoitettavia yli 15 000 euron kone- ja laiteinvestointeja, joissa tukitaso on yli 50 %. Lisäksi hankintalain soveltaminen tulee vastaan monesti maaseudun rakennusinvestoinneissa ja hanketyössä.

Maaseudun rakennussuunnittelun ajankohtaispäiviin kutsuttiin kaikkia niitä toimijatahoja, joilla on mahdollisesti kiinnostusta laajentaa suunnittelutoimintaansa myös maatalous- ja maaseuturakentamiseen. Tilaisuudesta tehtiin myös ensimmäinen maaseutuverkoston koulutuksen netti-tv tallenne, joka löytyy Maaseutu.fi-sivuilta kohdasta <http://www.maaseutu.fi/fi/index/kalenteri/koulutusmateriaalit/koulutus23.html>. Seminaarin iltapäiväosiossa käytiin myös laaja paneelikeskustelu maaseudun rakennussuunnittelusta, joka on myös nähtävissä netti-tv tallenteena.

Maatalouden kannattavuusseminaarisarja sai jatkoa Kuopiossa ja Loimaalla järjestetyillä seminaareilla. Aihealueena seminaareissa olivat maidon ja naudanlihan tuotannon kannattavuuden parantaminen, kasvintuotanto, kotieläintuotanto sekä maatalouden innovaatiot.

Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen

Ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyviä koulutuskokonaisuuksia järjestettiin eläinten hyvinvointituesta sekä luonnon monimuotoisuudesta. Lisäksi koulutusta tarjottiin ja hyviä käytäntöjä välitettiin syksyn ympäristöhankepäivien seminaarissa ja opintoretkipäivässä. Opintoretkellä tutustuttiin muun muassa kosteikkoihin, riistapeltoihin ja perinnebiotooppikohteisiin. Hankepäivät saivat erittäin hyvän palautteen, ja niitä tullaan järjestämään teemoittaisina päivinä myös tulevana vuosina.

Eläinten hyvinvointitukeen liittyviä asioita koulutettiin eläinlääketieteen viimeisten vuosikurssien opiskelijoille yhteistyössä Maaseutuviraston sekä Eläintautien torjuntayhdistyksen kanssa.

Maatalouden luonnon monimuotoisuuteen liittyvässä vuosittaisessa seminaarissa maaseutuverkosto oli osaltaan mukana järjestelyissä. Tilaisuuden järjestäjinä toimivat Suomen ympäristökeskus, ProAgria, Maa- ja kotitalousnaisten keskus sekä ympäristöministeriö. Seminaari kokosi jälleen yhteen suuren joukon luonnon monimuotoisuuden, perinnebiotooppien ja kosteikkojen suunnittelun ja toteutuksen parissa toimivia henkilöitä.

Ympäristöhankepäivillä tutustuttiin kosteikon rakentamiseen. (Kuva: MMM/Mavi, Martina Motzbäuchel)

Maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistaminen ja maaseutualueiden elämänlaatu

Maaseutualueiden elämänlaatuun ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistamiseen liittyviä tapahtumia järjestettiin pienyrittäjyydestä ja kylien suunnittelusta.

Pienyrittäjille järjestettiin Ahvenanmaalla seminaaripäivä, jossa pienyrittäjät Manner-Suomesta, Ahvenanmaalta ja Ruotsista kertoivat menestystarinoistaan, haasteistaan ja ongelmistaan. Päivän aikana yrittäjille annettiin myös aikaa verkostoitua.

Kylätoimijoille järjestettiin Kokonaisvaltaisen kyläsuunnittelun seminaareja. Seminaaripäivien tavoitteena oli kyläsuunnittelun roolin vahvistaminen ja uusien ideoiden löytäminen oman kylän kehittämiseen. Seminaareihin kutsuttiin kuntien viranomaiset, kylätoimijat, toimintaryhmät, metsäkeskukset, ympäristöviranomaiset, tiepiirin henkilöstöä ja muut kylien suunnittelusta kiinnostuneet. Kylien kaavoituksesta ja turvallisuuskysymyksistä keskusteltiin paljon seminaarien aikana.

Osallistuva kylä -kylätoimijoiden koulutus oli kylätoimijoille ja kylähankevetäjille suunnattu koulutus. Kaksipäiväisen seminaarin aiheina olivat oman kylän vahvuuksien löytäminen, tee-se-itse-kyläsuunnitelma ja kylätalouteen liittyvät kysymykset.

Yhteistyössä Lapin kylätoiminta / Lapin kylätoiminnan tuki ry:n kanssa järjestettiin seminaaripäivä otsikolla "Työllistämispolku". Seminaarin päätarkoituksena oli löytää lappilainen toimintamalli kylätoiminnan vastuutaottavaan työllistämiseen. Seminaarin aikana tuotiin esille eri malleja sekä päätettiin jatkotoimenpiteistä.

Syksyllä 2008 alkanut Vastuuta ottava paikallisyhteisö – maakunnallinen road show -kiertue jatkui vuoden 2009 aikana. Keväällä järjestettiin viisi tilaisuutta. Kylätoimijoille, toimintaryhmille ja paikal-

lisen kehittämisen järjestöille suunnatut tilaisuudet järjestettiin yhteistyössä Suomen kylätoimintary:n ja Maaseudun Sivustysliiton kanssa. Päivien aiheita olivat paikallisen kehittämisen tulevaisuuden hahmottaminen sekä käytännön valmiuksien ja organisoitumisen edellytysten lisääminen. Yhteensä vuosien 2008–2009 aikana järjestettiin kahdeksantoista tilaisuutta.

Leader

Kevään 2009 aikana järjestettiin yhteensä kolme toimintaryhmien hallituskoulutusta, joista yksi oli ruotsinkielinen. Hallituskoulutuksille näyttää olevan jatkuva tarve, sillä hallitusten kokoonpano muuttuu vuosittain. Koulutusten tavoitteena on perehdyttää hallitusten jäsenet Leader-toiminnan perusteisiin, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sekä hallitusten jäsenten vastuisiin ja velvoitteisiin. Koulutukset toimivat myös tärkeinä vuotuisina toimintaryhmien luottamushenkilöiden ja maa- ja metsätalousministeriön sekä maaseutuviraston virkamiesten kohtaamispaikkoina.

Toimintaryhmätyön laadun kehittäminen oli yksi vuoden 2009 teemoista. Maa- ja metsätalousministeriö järjesti yhteistyössä maaseutuviraston sekä maaseutuverkostoyksikön kanssa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimintaryhmätyön neuvottelupäivät. Neuvottelupäivien tarkoituksena oli kehittää ohjelmatyötä ja lisätä vuoropuhelua eri toimijoiden välillä. Neuvottelupäiviin liittyen järjestettiin myös toimintaryhmätyön kehittämisseminaari. Kehittämisseminaarissa käsiteltiin Leader-metodin ja toimintaryhmien tilaa ja tulevaisuudennäkymiä.

Syksyllä aloitettiin Leader-metodin kehittämisprosessi. Sen vetäjäksi valittiin kilpailutuksen kautta Ruralia- ja Lönnrot-instituuttien sekä Otava Opiston muodostama konsortio. Leader-metodin kehittämisprosessissa kootaan yhteen toimintaryhmien henkilöstöä, toimintaryhmien hallitusten jäseniä, toimintaryhmätyöhön liittyviä hallintoviranomaisia ja toimintaryhmätyöhön perehtyneitä tutkijoita. Työn tavoitteena on lisätä toimintaryhmien välistä systemaattista kehittämis keskustelua ja vuorovai- kutusta, tunnistaa ja löytää ratkaisuja toimintaryhmätyön haasteisiin sekä tukea seuraavaan ohjelma- kauden Leader-toiminnan (2014–) suunnittelua.

Syksyllä aloitettiin myös toimintaryhmätyön moduulikoulutukset. Koulutuksen tavoitteena on varmistaa toimintaryhmien uusien henkilöiden tasalaatuinen ja laadukas perehdyttäminen sekä päivittää jo mukana olevien henkilöiden tietoja ja taitoja tehdä paikallislähtöistä maaseudun kehittämis- työtä. Koulutuksen toteuttajaksi valittiin kilpailutuksen kautta Lönnrot-instituutti. Viidestä erialaises- ta koulutusmoduulista järjestettiin syyskaudella kaksi ja loput kolme pidetään kevätkaudella 2010.

Monet toimintaryhmät ovat osoittaneet kiinnostusta laatu- ja johtamisjärjestelmien kehittämi- seen. Toimintaryhmätyön laatupäivässä kerrottiin perustietoa laatujärjestelmistä, esiteltiin esimerke- keinä Kärki-Leaderin ja Keski-Karjalan Jetinan laatu- ja johtamisjärjestelmät sekä rohkaistiin toiminta- ryhmiä laatu- ja johtamisjärjestelmien kehitystyö nostetaan vuoden 2010 toimintasuunnitelmaan.

Leader-toiminta laajentui vuoden 2009 aikana myös Ahvenanmaalle Leader Ålandin aloittaessa toimintansa alkukesästä. Yhteydenottoja Ahvenanmaalle on ollut useita. Leader Ålandin toiminnan- johtaja ja hallituksen jäsenet olivat ensimmäistä kertaa mukana hallituskoulutuksessa 6.6. Tampereel- la. Syksyn aikana sovittiin, että Leader-koulutuksia järjestetään myös Ahvenanmaalle.

Ohjelman kaikki osa-alueet

Kaikkia ohjelman osa-alueita koskevia koulutuskokonaisuuksia järjestettiin maaseutuelinkeinoviran- omaisille, kehittämisohjelman maksajille. Myös vuosittaiset ohjelman neuvottelupäivät järjestettiin.

Kaikki Suomen maaseutuelinkeinoviranomaiset kutsuttiin Talvipäiville Ikaalisiin. Kutsuun vastasikin lähes 300 osallistujaa. Talvipäivät järjestettiin yhteistyössä Maaseutuviraston kanssa siten, että ensimmäinen kehittämisohjelmaa käsittelevä seminaaripäivä järjestettiin maaseutuverkoston koulutuksena ja toisena seminaaripäivänä Maaseutuvirasto koulutti ohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa.

Kehittämisohjelman maksajille järjestettiin Kevätpäivät Oulussa. Koulutuspäivien tavoitteena oli syventää maksajien työtehtäviin liittyvää osaamista sekä työhyvinvointia. Koulutussuunnittelu toteutettiin yhteistyössä Maaseutuviraston kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön maaseudun kehittämisyksikkö järjesti yhteistyössä maaseutuverkostoyksikön kanssa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman paikallisille ja alueellisille maaseudun kehittäjille suunnattujen neuvottelupäivien sarjan. Sarjaan kuuluivat toimintaryhmätyön, elinkeinon kehittämissä ja yritystoiminnan sekä yhteisöllisen kehittämisen ja hanketoiminnan neuvottelupäivät. Tilaisuudet kokosivat yhteen ohjelmityön asiantuntijat ja toimijat hakemaan uutta tietoa ja keskustelemaan ohjelman strategisista linjauksista, toteutuksen nykytilasta, haasteista ja tulevaisuuden näkymistä. Neuvottelupäivät saivat hyvää palautetta ja niitä suunnitellaan järjestettävän vuosittain.

4.4. Hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen

Hyvien käytäntöjen keräämistä ja levittämistä edistettiin verkostotapahtumien ja viestinnän, muun muassa Maaseutu.fi-sivuston kautta. Oulun Yliopisto teki kevään 2009 aikana ostopalveluna esiselvityksen Sähköinen Silta viestintäjärjestelmän toteutuksesta. Esiselvityksen perusteella maaseutuverkoston ohjausryhmä teki syksyn kokouksessaan päätöksen jatkotoimenpiteistä sähköisen sillan toteuttamisen suhteen. Tavoitteena on, että sähköisen sillan kautta rakennetaan monikanavaiset sähköiset palvelut maaseututukijoiden, kehittäjien, rahoittajien ja kouluttajien tarpeisiin hyvien käytäntöjen välittämiseksi.

Myös teemoittaiset hankepäivät koettiin hyväksi tavaksi välittää kokemuksia ja hyviä käytäntöjä hanketyössä. Tulevina vuosina niitä tullaan jatkamaan valtakunnallisina, eri teemoja käsittelevinä tapahtumina.

Loppuvuodesta 2010 aloitettiin Parhaat käytännöt 2010 -kilpailun valmisteleminen. Maaseutuverkosto julkaisee tammikuussa 2010 maaseudun toimijoille vuoden 2010 Parhaat käytännöt -kilpailun. Kilpailun tarkoituksena on viestiä Suomen maaseudun kehittämisohjelmien puitteissa syntyneistä hyvistä käytännöistä ja levittää hyödyllisiä toimintamalleja. Näin hyväksi havaitut ideat ja toimintatavat siirtyvät eri puolille Suomea. Kilpailun valmistelun aloitti työryhmä, joka koostuu TE-keskusten, toimintaryhmien, ProAgrian, Ruralian, Mavin, MMM:n ja maaseutuverkostoyksikön edustajista.

4.5. Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö

Suomen sisällä alueiden välistä yhteistyötä edistettiin valtakunnallisten ja alueellisten tapahtumien ja koulutusten kautta. Ne kokosivat yhteen eri alojen asiantuntijoita yli aluerajojen.

Euroopan maaseutuverkoston toiminta aktivoitui vuoden 2009 aikana. Suurin osa kansallisista maaseutuverkostoista on aloittanut toimintansa ja tiedon vaihto eri maiden maaseutuverkostoyksiköiden välillä on alkanut.

Euroopan maiden maaseutotoimijoihin on pidetty aktiivisesti yhteyttä. Kuvassa Ave Bremse Viron maaseutuverkostoyksiköstä.

Euroopan verkostoyksikkö, Contact Point, aloitti toimintansa syksyllä 2008. Kevään aikana Contact Point järjesti maaseutuverkostojen tapaamisia, julkaisi Rural News uutiskirjettä ja välitti hankepartnerihakuja. Euroopan verkostoyksikön sivut avattiin osoitteessa: <http://enrd.ec.europa.eu/>

Komissio järjesti Brysselissä maaliskuun lopussa Euroopan maaseutuverkoston avausseminaarin, joka kokosi yhteen maaseutotoimijoita ympäri Eurooppaa. Suomesta seminaariin osallistui kahdeksan hengen delegaatio.

Lähialueyhteistyötä jatkettiin aktiivisesti. Suomen aloitteesta keväällä 2008 alkanut Ruotsin, Tanskan ja Viron maaseutuverkostoyksiköiden yhteistyö on laajentunut käsittämään koko Itämeren alueen. Lähialueyhteistyö on arkipäiväistä tietojen vaihtoa alueen verkostoyksiköiden välillä. Kahdesti vuodessa järjestetään lisäksi yhteistapaaminen. Toukokuussa Ruotsin maaseutuverkostoyksikkö järjesti Itämeren alueen maaseutuverkostoyksiköiden tapaamisen, ja marraskuussa Itämeren alueen verkostoyksiköt kokoontuivat Tanskaan.

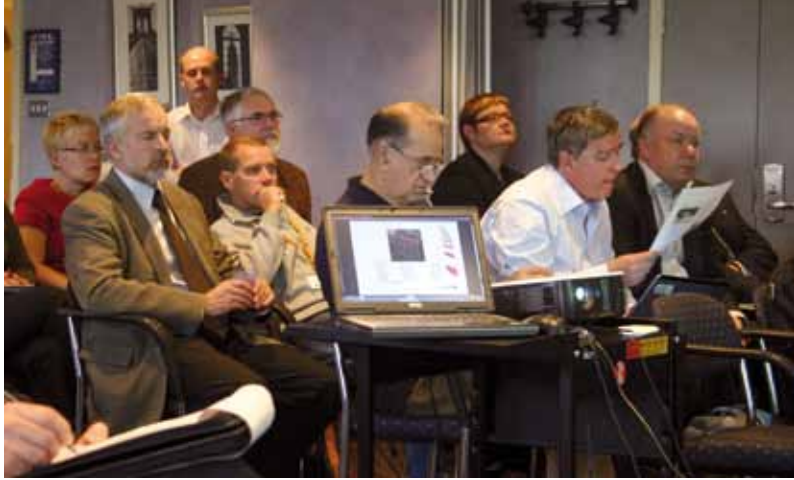
Yhteistyötä Ruotsin maaseutuverkostoyksikön kanssa jatkettiin yhä tiiviimmin. Maaseutuverkoston työryhmä Svenska arbetsgruppen vieraili Jönköpingissä helmikuussa. Vierailun aikana osallistuttiin seminaariin Kreativ landsbygd ja tutustuttiin Jordbruksverketiin ja maaseutuverkoston / verkostoyksikön toimintaan.

Svenska arbetsgruppenin puheenjohtaja Rikard Korkman ja nätverksombudsman Hans Bergström osallistuivat Ruotsin maaseutugaalaan ja siihen liittyvään verkostotapahtuman sekä Leader toiminnanjohtajien tapaamiseen 30.9.–1.10.

Tammerforsträffen oli vapaamuotoinen verkostotapahtuma, jossa ruotsinkieliset ja kaksikieliset sidosryhmät kokoontuivat. Maaseutuverkostoyksikkö järjesti Tammerforsträffenin yhteistyössä Svenska Studiecentralenin kanssa. Tapaamisia järjestettiin kaksi, maaliskuussa ja marraskuussa.

Vilkastunut kansainvälinen yhteistyö näkyi etenkin hankepartnerihauissa. Toimintaryhmille yhteistyöpyyntöjä tuli jatkuvasti ympäri Eurooppaa ja suomalaiset ryhmät olivat aktiivisesti hakemassa yhteistyökumppaneita ulkomailta.

Skotlannin, Viron ja Suomen maaseutuverkostot kokoontuivat yhteiseen loppuseminaariin ympäristötoimijoiden opintomatalla Skotlannissa.

Keväällä järjestettiin kaksi maaseutuverkoston opintomatkaa: toimintalinja yhden asioita käsittelevä opintomatka suuntautui Italiaan ja maataloushallinnon päälliköt vierailivat Tanskassa. Syksyllä opintomatkaryhmät vierailivat Skotlannissa ja Keski-Euroopassa kohteina olivat Slovakia, Itävalta sekä Unkari. Opintomatkat toteutettiin yhteistyössä kohdemaiden kansallisten maaseutuverkostojen kanssa. Skotlannin opintomatkalle osallistui myös Viron maaseutuverkoston jäseniä.

Mielenkiintoinen uusi avaus maaseutuverkostojen hyödyntämisestä oli Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoille järjestetty luento Italian maaseudun kehittämisestä. Luennon piti web-kokouspalvelun avulla Italian maaseutuverkostoyksikön edustaja Roomasta käsin.

Kansainvälisen toiminnan suurin yksittäinen tapahtuma oli maaseutuverkostoyksikön ja Lapin toimintaryhmien Levillä maaliskuussa järjestämä kansainvälinen Leader-seminaari. Paikalle saapui noin 200 osallistujaa 19 eri maasta, mukaan luettuna Venäjä ja Norja. Viikon aikana osallistujat tutustuivat suomalaiseen Leader-työhön, etsivät hankekumppaneita ja pohtivat Leader-toiminnan nykytilaa ja tulevaisuutta. Seminaarista saatu palaute oli erittäin hyvää.

Kansainvälisessä Levin Leader-seminaarissa vahvistettiin yhteishenkeä muun muassa talviliikunnan merkeissä. Kuva: Ave Bremse.

Syyskaudella järjestettiin yhteistyössä Maaseutuviraston kanssa neljän tilaisuuden kv-hankekoulutussarja. Sen tarkoituksena oli kertoa kv-hankkeisiin liittyvistä ohjeista ja määräyksistä sekä nostaa esille hyviä kv-hanke-esimerkkejä.

Euroopan maaseutuverkostossa aloitettiin temaattinen työ. Tarkoituksena on valita maaseudun kehittämisteemoja, joiden kautta selvitetään yhteistyömahdollisuuksia ja kehittämistoiminnan tuloksia Euroopan tasolla. Joulukuun maaseutuverkostoyksiköiden kokouksessa lanseerattiin metsätalouden ja "social farming" -teemaverkostot.

Maaseutuverkostoyksikkö suunnitteli ohjelmat ja oli mukana diplomaattien tutustumisvierailuilla Etelä-Pohjanmaalle 11.–12.6.2009 ja 7.–8.9.2009. Matkoja isännöi MMM:n Kansainvälisten asioiden yksikkö.

Euroopan komission asettamassa maaseutuverkoston koordinaatiokomiteassa Suomesta on jäsenenä hallinnon edustajana Virva Terho maa- ja metsätalousministeriöstä ja maaseutuverkoston edustajana Päivi Kujala maaseutuverkostoyksiköstä. Leader-subkomitean jäsenenä on Sanna Sihvola maa- ja metsätalousministeriöstä ja Juha-Matti Markkola maaseutuverkostoyksiköstä. Lisäksi komissio on perustanut neljä temaattista työryhmää, mitkä vievät eteenpäin maaseudun kehittämisohjelmien työtä. MTT:n professori Hilikka Vihinen on jäsenenä työryhmässä "Targeting territorial specificities and needs in Rural Development Programmes" ja Professori Jyrki Niemi ryhmässä "Agriculture and the Wider Rural Economy". Kolmannessa työryhmässä "Public goods and public" ei ole suomalaisedustajaa. Neljäs ryhmä "Delivery mechanisms of rural development policy" aloittaa toimintansa 2010 vuoden alusta.

Vuoden 2009 tapahtumia Euroopassa, joita järjestettiin tai joihin osallistuttiin:

Kansainvälinen Levin Leader-seminaari, 17.–19.3.

- Maaseutuverkostoyksikön ja Lapin toimintaryhmien järjestämä seminaari
- seminaareja, työpajoja, ständitori ja opintomatkoja
- 183 osallistujaa 19 eri maasta

Euroopan komission seminaari maaseutuverkostoille, "Capacity building for national rural networks" The challenges of national rural networks to efficiently support the implementation of EU rural development policy, Brysseli 30.–31.3.

- moderaattori Round table: Networking to achieve a better integration of rural development policy, Liisa Häme, Kainuun naisyrityisyys Leader
- avustava raportoija Efficient Tools and Interlinks Between Networks-työryhmässä, Juha-Matti Markkola, maaseutuverkostoyksikkö
- Suomesta mukana lisäksi:

Jukka Kotro, TE-keskus

Tarja Niemelä, ProAgria Keski-Suomi

Tiina Valjus, Keski-Pohjanmaan maakuntaliitto

Taina Sainio, Jokivarsikumppanit ry., Leader-toimintaryhmä

Virva Terho, maa- ja metsätalousministeriö

Päivi Kujala, Hanna Lilja ja Teemu Hauhia, maaseutuverkostoyksikkö

Yhteistyöseminaari: "Common ideas and good contacts – motivation for successful partnership", Kaunas, Liettua 3.4.

- esitys Antero Lehikoinen, Joensuun seudun Leader (maaseutuverkostoyksikön lähettämä asiantuntija)

Maaseutuverkoston opintomatkat

Maaseutuhallinnon päälliköiden opintomatka Tanskaan 15.–18.4.2009

Rakennetukivastaavien ja sidosryhmien opintomatka Italiaan 19.–24.4.2009

Ympäristötoimijoiden opintomatka Skotlantiin Edinburgh 28.9.–2.10.2009

Leader-opintomatka Slovakiaan, Itävaltaan ja Unkariin 14.–18.9.2009

Rakennetukivastaavien ja sidosryhmien opintomatalla Italiassa tutustuttiin parmankinkun valmistukseen.

Euroopan maaseutuverkostoyksiköiden kokoukset

Praha, Tsekki 13.2, Networking for Rural development: towards a greater stakeholder involvement,

- esitys toimintalinja 2:n toimijoiden verkostoittamisesta: New Stakeholder Involvement, Päivi Kujala, maaseutuverkostoyksikkö
- esitys: Stakeholder example: TEHO project in Finland (Widespread use of effective agricultural water protection means), Airi Kulmala, Lounais-Suomen ympäristökeskus
- työryhmämoderaattori Päivi Kujala, maaseutuverkostoyksikkö

Bryssel, Belgia 29.4.

- Arviointiverkoston ja Euroopan maaseutuverkoston yhteistyö
- Hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen
- Esimerkkejä maaseutuverkostojen toiminnan organisoitumisesta

Sevilla, Espanja 8.–10.6. Maaseudunkehittämisseminaari FICODER (Foro Internacional de Cooperacion en Desarrollo Rural)

- panelisti pyöreän pöydän keskustelussa "Challenges in Transnation co-operation in Europe", Juha-Matti Markkola, maaseutuverkostoyksikkö
- Suomen maaseutuverkoston ständi seminaarin messuosastolla
- Ficoder-seminaarin yhteydessä järjestettiin myös Euroopan maaseutuverkostoyksiköiden kokous.

Maaseutuverkostoyksikkö osallistui maaseudunkehittämisseminaariin, FICODER (Foro Internacional de Cooperacion en Desarrollo Rural, Sevillassa Espanjassa 8.–10.6.2009.

Budapest, Unkari 16.–17.9.2009

- Suomen maaseutuverkoston viestintästrategian ja -toimenpiteiden esittely, Päivi Kujala, maaseutuverkostoyksikkö

Bryssel, Belgia 9.–10.12.2009

- Juha-Matti Markkola, Teemu Hauhia, Päivi Kujala
- teematyöskentelynä Social farming, Forestry policy ja Good practices
- Suomesta mukana kokouksessa myös asiantuntijana Pirjo Räsänen, matkailun teemaryhmä

Itämeren alueen yhteistyöverkoston tapaamiset

Åhus, Ruotsi 13.–15.5.

- Juha-Matti Markkola, Teemu Hauhia, Kirsi Hakoniemi
- kokouksessa mukana ensimmäistä kertaa myös edustajia Puolasta

Billund, Tanska 3.–5.11.2009

- Juha-Matti Markkola, Teemu Hauhia, Hans Bergström
- erityisteemana Itämeristrategia
- asiantuntijana mukana Marjatta Kempainen-Mäkelä MMM:stä
- kokouksessa mukana ensimmäistä kertaa myös edustaja Saksasta

Tarton toimintaryhmän seminaari, International Place Marketing Conference, Alatskivi, Viro 20.–21.05.

- mukana Kirsi Hakoniemi

5. Talouskatsaus

Maaseutuverkostoyksikkö toimii Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teknisellä avulla.

Talousarvion toteutuma 1.1.–31.12.2009

	Vuosi 2009	
	Budjetti 2009	Maksettu
Palkkauskulut	365 000	350 862
– perustamiskustannukset	120 000	107 883
– toimintasuunnitelman kustannukset	245 000	242 979
Matkakulut	170 000	99 249
Ostopalvelut	200 000	44 321
– perustamiskustannukset hankintalakimies	27 000	420
– toimintasuunnitelman kustannukset	173 000	43 901
Tiedotus mm. nettisivut, esitteet ja esite materiaali	485 000	711 499
Verkostotapahtumat	440 000	235 180
Hyvät käytännöt ja verkostot	90 000	15 898
Kansainvälisen ja alueiden välisen yhteistyön edistäminen	160 000	93 212
Muut kulut mm. vuokrat, tietotekniikka, kokoukset, toimistotarvikkeet, henkilöstön koulutus, jne.	245 000	142 797
Yhteensä	2 155 000	1 693 018

Liite 1.

Maaseutuverkoston koulutukset 1.1.–31.12.2009

KOULUTUSTILAISUUDET JA PALAUTE

Palautetta on kerätty webropol-kyselyllä sekä tilaisuuksissa kerätyillä palautelomakkeilla.

Toimintalinja 1 Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen

Hankintalain soveltaminen	
Sisältö ja oppimistavoite	Hankintalaki ja siihen liittyvät taustoittavat asiat, hankintalain soveltaminen
Kohderyhmä	kuntien viranomaiset, TE-keskukset, toimintaryhmät, neuvojat, yksityiset konsultit, hankintalakia soveltavat investointitukien saajat
Osallistujamäärä	104
Toteutustapa	alueelliset seminaarit
Paikka ja ajankohta	25.5.2009 Kannonkoski (21 osallistujaa) 24.6.2009 Salo (10 osallistujaa) 16.9.2009 Pori (23) 10.11.2009 Kemi (24) 26.11.2009 Vasa, svenskspråkig tillställning (26)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho: Kuntaliitto	

Rakennussuunnittelun ajankohtaispäivä	
Sisältö ja oppimistavoite	Maatalouden rakennussuunnittelun uusia tuulia, ohjekustannuslaskenta ja muita huomioitavia asioita
Kohderyhmä	Rakennussuunnittelun sidosryhmät, maatalouden rakennussuunnittelijat, TE-keskusten rakennusmestarit, yksityiset konsultit, arkkitehtiopiskelijat ym.
Osallistujamäärä	92
Toteutustapa	Luentokoulutus
Paikka ja ajankohta	3.2.2009 Vantaa (48 osallistujaa) 23.11.2009 Kuopio (44)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho: MMM, Maaseutuvirasto, TE-keskukset	

Maatalouden kannattavuusseminaarit	
Sisältö ja oppimistavoite	Maatalouden kannattavuutta edistävät toimenpiteet, jatkoa 12/2008 järjestetyille valtakunnalliselle maatalouden kannattavuusseminaarille
Kohderyhmä	Viljelijät, tutkijat, neuvojat
Osallistujamäärä	178
Toteutustapa	workshop-tyyppiset alueelliset tilaisuudet
Paikka ja ajankohta	9.3.2009 Kuopio (100 osallistujaa) 2.11.2009 Loimaa (78 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho:	MTK, maatalouden tulo- ja kannattavuustyöryhmä MMM

Toimintalinja 2 Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen

Eläinten hyvinvointituki koulutus	
Sisältö ja oppimistavoite	Edistää eläinten hyvinvointiin ja terveyteen sekä eläinten hyvinvointitukeen liittyviä asioista
Kohderyhmä	eläinlääketieteen opiskelijat sekä eläinlääkärit
Osallistujamäärä	16
Toteutustapa	seminaari
Paikka ja ajankohta	11.3.2009 Helsinki (16 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho:	Maaseutuvirasto, ETT ry

Ympäristöhankepäivät	
Sisältö ja oppimistavoite	Maaseudun kehittämissuunnitelman mahdollisuudet ympäristönsuojelussa sekä toimenpiteet ympäristötuen, ei-tuotannolliset investoinnit, uudet ympäristötuen erityistuet
Kohderyhmä	Neuvojat, konsultit, TE- ja ympäristökeskusten viranomaiset, toimintaryhmät
Osallistujamäärä	101
Toteutustapa	1 seminaaripäivä, 1 opintoretkipäivä
Paikka ja ajankohta	8.–9.10. Lahti (101 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho:	Maaseutuvirasto, ProAgria, Maa- ja kotitalousnaiset

Lahti

Vastaajien määrä: 45

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	1	4	28	12	45	4,13
Paikka	0	2	6	23	14	45	4,09
Puhujat, aamupäivä	0	2	8	26	8	44	3,91
Ennakkoinformaatio	0	1	15	19	10	45	3,84
Järjestelyt	0	0	4	34	7	45	4,07
Puhujat, iltapäivä	0	0	2	30	13	45	4,24

Toimintalinja 3 Maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistaminen ja maaseutualueiden elämänlaatu

Yrittäjyysseminaarit teemoittain	
Sisältö ja oppimistavoite	Hanketoiminnan tuntemuksen edistäminen: käydään aihealueittain läpi, millaista kehittämistyötä Suomessa tehdään. Tavoitteena on siirtää toimijalta toiselle hyviä tapoja toimia ja edistää alueiden välistä yhteistyötä ja verkostoitumista.
Kohderyhmä	hanketoteuttajat, viranomaistahot, kehittäjä- ja asiantuntijaorganisaatiot
Osallistujamäärä	70
Toteutustapa	2 valtakunnallista seminaaripäivää: <ul style="list-style-type: none"> • metsätalouden hankepäivä esimerkkejä, millaisia hankkeita on meneillään • palveluyrittäjyyden hankepäivä, esimerkkejä, millaisia hankkeita on meneillään
Paikka ja ajankohta	10.11.2009 Turku, palveluyrittäjyys maaseudulla (25 osallistujaa) 2.12.2009 Helsinki, metsäalan hankepäivät (45 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: TE-keskus	

Turku, Palveluyrittäjyysseminaari

Vastaajien määrä: 6

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	0	1	4	1	6	4
Paikka	0	0	1	3	2	6	4,17
Puhujat	0	0	1	4	1	6	4
Ennakkoinformaatio	1	0	0	5	0	6	3,5
Järjestelyt	1	0	2	3	0	6	3,17

Helsinki, metsäalan hankepäivä

Vastaajien määrä: 15

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	0	1	10	3	14	4,14
Paikka	0	2	2	10	1	15	3,67
Puhujat	0	0	1	11	2	14	4,07
Ennakkoinformaatio	1	1	4	7	2	15	3,53
Järjestelyt	0	0	2	10	3	15	4,07

Seminarium för småföretagare	
Sisältö ja oppimistavoite	Att inspirera till nya och utveckla befintliga småföretagare på landsbygden och i skärgården med hjälp av Landsbygdsutvecklingsprogrammet. Fokus riktas på unga företagare. Presentation av 15–20 företag och företagets framgångsfaktorer, finansieringsmöjligheter via Landsbygdsutvecklingsprogrammet mix av brancher och såväl finska, svenska och åländska företagare
Kohderyhmä	småföretagare och unga företagare
Osallistujamäärä	160
Toteutustapa	seminarium
Paikka ja ajankohta	11.3. Mariehamn (160 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
Yhteistyötaho: Ålands landskapsregering	

Toimintaryhmien ja kylätoimijoiden alueelliset kehittämispäivät ROAD SHOW Tulevaisuus työpaja – Vastuuta ottava paikallisyhteisö	
Sisältö ja oppimistavoite	Paikallisen kehittämisen tulevaisuuden hahmottaminen sekä käytännön valmiuksien ja organisoitumisen edellytysten lisääminen – miten Kylätoiminnan ja Leader-ryhmien valtakunnallista ohjelmaa 2008–2013 voidaan toteuttaa maakuntatasolla ja miten Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma tukee toteuttamista.
Kohderyhmä	Kylien maakunnallisten yhteenliittymien ja Leader-ryhmien luottamushenkilöille, kyläasiamiehille, toiminnanjohtajille ja toimihenkilöille, muille paikallisen kehittämisen järjestöille ja yhdistyksille sekä kuntien luottamushenkilöille ja viranhaltijoille
Osallistujamäärä	201
Toteutustapa	Seminaari, 1 päivä
Paikka ja ajankohta	8.1. Mikkeli (62 osallistujaa)
	14.1. Kajaani (31 osallistujaa)
	28.1. Joensuu (64 osallistujaa)
	16.2. Vasa (23 osallistujaa, ruotsinkielinen tilaisuus)
	27.5. Kolari (21 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
Auttaa paikallistoimijoita kehittämään yhteistyötään ja hahmottamaan yhteisiä kehittämistavoitteita ja -tapoja, yhteistyötahot Suomen Kylätoiminta ry, Maaseudun Sivistysliitto, alueelliset kylien yhteenliittymät: Järvi-Suomen kylät ry, Kainuun Nuotta ry, Pohjois-Karjalan kylät ry, Aktion Österbotten rf, Lapin kylätoiminnan tuki ry.	

Kokonaisvaltainen kyläsuunnittelu	
Sisältö ja oppimistavoite	Valaistaan kyläsuunnittelun tärkeyttä ja edellytyksiä, joita maaseutuasumisessa ja sen kehittämisessä on otettava huomioon.
Kohderyhmä	kuntien viranomaiset, toimintaryhmät, metsäkeskukset, metsähoitoyhdistykset, tiepiirin henkilöstö
Osallistujamäärä	290
Toteutustapa	alueelliset seminaaripäivät 3 suomenkielisiä, 1 ruotsinkielinen
Paikka ja ajankohta	Pori 23.4.2009 (80 osallistujaa)
Rovaniemi 8.5.2009 (56 osallistujaa)	
3.6. Pieksämäki / Peiposjärvi (74 osallistujaa)	
7.9. Suomensjärvi (80 osallistujaa)	
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
Yhteistyötahot: Karhuseutu ja Veej'jakaja, Järvisuomen kylät, Lapin kylätoiminta, Maanmittauslaitos, ympäristöministeriö	

Rovaniemi

Numeraallinen arvostelu (1–5):

Koulutuksen ajankohta	3,9
Koulutuspaikka	4,3
Kouluttajat	4,5
Ennakkoinformaatio	3,7
Järjestelyt	4,0

Osallistuva kylä – Kylätoimijoiden koulutus	
Sisältö ja oppimistavoite	Kyläsuunnitelmien sisällön kehittäminen, menetelmien opettaminen, oman kylän vahvuuksien löytäminen, kylätalouden hallinta, kylä- ja järjestötoiminta
Kohderyhmä	kylätoimijat, kyläasiamiehet hanketoimijat, TE-keskusten ja toimintaryhmien henkilöstö
Osallistujamäärä	32
Toteutustapa	2 päivän seminaari
Paikka ja ajankohta	19.–20.11. Laukaa (32 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
Yhteistyötahot: Vaasan yliopiston Levón-instituutti	

Toimintalinja 4 Leader

Toimintaryhmien hallitusten uusien jäsenten koulutuspäivä	
Sisältö ja oppimistavoite	Hallitustyöskentelyn laadun kehittäminen, ohjelman tuntemus, säädösten ja ohjeiden tuntemus, toimintaryhmätyön operatiivisen työn tuntemus
Kohderyhmä	Toimintaryhmät, uuden hallitusten jäsenet
Osallistujamäärä	102
Toteutustapa	alueelliset tilaisuudet, 2 suomenkielisiä, 1 ruotsinkielinen
Paikka ja ajankohta	7.3. Tampere (16 osallistujaa)
	9.5. Oulu (73 osallistujaa)
	6.6. Tammerfors (ruotsinkielinen) (13 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola, Hans Bergström
Yhteistyötaho: Toimintaryhmät	

Oulu

Numeraalinen arvostelu (1–5):

Koulutuksen ajankohta	4,1
Koulutuspaikka	3,5
Kouluttajat	4,2
Ennakkoinformaatio	4,0
Järjestelyt	3,8

Toimintaryhmätyön kehittämisseminaari	
Sisältö ja oppimistavoite	Kehittää Leader-metodia sekä arvioida, mitä toimintaryhmätyö on tulevaisuudessa sekä miten Leader-perusteista maaseudun kehittämistyötä hyödynnetään. Tuumaustuokio maaseutuverkoston työskentelyn kehittämiseksi.
Kohderyhmä	Toimintaryhmien henkilöstö ja kehittämissyhdistysten hallitusten jäsenet
Osallistujamäärä	68
Toteutustapa	valtakunnallinen tilaisuus, 2-päiväinen seminaari. Seminaari on jatkoa 30.1.2008 Vantaalla pidetylle kehittämisseminaarille. Kehittämisseminaari linkittyi 1.4. järjestettyyn Maaseutuviraston koulutuspäivään ja 2.4. järjestettyyn toimintaryhmätyön neuvottelupäivään toimintaryhmille
Paikka (kaupunki, maa)	3.4. Espoo (68 henkilöä osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: MMM, Mavi, Ruralia-instituutti	

Espoo

Numeraalinen arvostelu (1–5):

Koulutuksen ajankohta	4,00
Koulutuspaikka	3,93
Kouluttajat	3,33
Ennakkoinformaatio	3,79
Järjestelyt	4,01

Toimintaryhmätyön laatupäivä	
Sisältö ja oppimistavoite	Toimintaryhmätyön uusia avauksia, byrokratian haasteet ja hyvät käytännöt
Kohderyhmä	Toimintaryhmätyöammattilaiset hallinnosta hanketoimijoihin
Osallistujamäärä	25
Toteutustapa	valtakunnallinen tilaisuus
Paikka ja ajankohta	5.6. Punkaharju
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: Kärki-Leader ja Keski-Karjalan Jetina	

Punkaharju

Numeraalinen arvostelu (1–5):

Koulutuksen ajankohta	4,1
Järjestelyt	4,6
Koulutuspaikka	4,4
Kouluttajat	4,5
Ennakkoinformaatio	4,3

Toimintaryhmätyön tietoiskuseminaarit	
Sisältö ja oppimistavoite	Toimintaryhmätyön ja kuntasektorin yhteistyön kehittäminen
Kohderyhmä	Toimintaryhmät, kunnalliset luottamushenkilöt ja viranomaiset
Osallistujamäärä	70
Toteutustapa	seminaari pidetään kuntapäivien yhteydessä
Paikka ja ajankohta	9.9. Helsinki, Maaseutu kunnan voimavaraksi -seminaari (70 osallistujaa)
9.–10.9. Helsinki, osasto ständitorilla	
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: MMM, Kuntaliitto	

Kansainvälinen LEADER-seminaari	
Sisältö ja oppimistavoite	Suomalaisten ja Euroopan Leader-toimintaryhmien verkostojen kehittäminen, hankepartnerien löytäminen, kv-hankkeiden ideointi ja suunnittelu, Suomalaisen Leader-työn esittely
Kohderyhmä	Suomen ja muun Euroopan toimintaryhmät, Euroopan maaseutuverkostoyksiköt
Osallistujamäärä	183
Toteutustapa	kolmen päivän seminaari + liitännäistapahtumat
Paikka ja ajankohta	17.–19.3.2009 Levi, Kittilä (183 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: toimintaryhmät, Lapin liitto, Kittilän kunta, Levin matkailu	

Kansainvälistyvä maaseutu -koulutuskokonaisuus	
Oppimistavoite	kv-hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen, käytännön esimerkkejä onnistuneista kv-hankkeista, työkaluja kumppaneiden hankintaan
Kohderyhmä	Paikallistoimijat, toimintaryhmien sekä kylien henkilöstö, luottamushenkilöt, yrittäjät
Osallistujamäärä	133
Toteutustapa	Koulutus TE-keskusten henkilöstölle ja alueelliset tilaisuudet, 3 kpl
Paikka ja ajankohta	27.8. Seinäjoki, kv-hankkeiden toimeenpanon koulutuspäivä TE-keskuksille ja toimintaryhmille (47 osallistujaa)
	29.9. Rovaniemi, alueellinen kv-koulutus (27 osallistujaa)
	6.10. Pieksämäki, alueellinen kv-koulutus (27 osallistujaa)
	17.11. Helsinki, alueellinen kv-koulutus (32 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho: Maaseutuvirasto, toimintaryhmät	

Rovaniemi

Vastaajien määrä: 17

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	1	3	8	5	17	4
Paikka	0	2	0	10	5	17	4,06
Puhujat	0	1	1	14	1	17	3,88
Ennakkoinformaatio	0	1	4	5	7	17	4,06
Järjestelyt	0	2	0	9	6	17	4,12

Pieksämäki

Vastaajien määrä: 14

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	1	4	6	3	14	3,79
Paikka	0	0	5	9	0	14	3,64
Puhujat	0	0	4	9	1	14	3,79
Ennakkoinformaatio	0	1	3	8	2	14	3,79
Järjestelyt	0	0	4	8	2	14	3,86

Helsinki

Vastaajien määrä: 8

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Tapaamisen ajankohta	0	1	0	5	2	8	4
Paikka	0	1	0	5	2	8	4
Puhujat	0	0	2	5	1	8	3,88
Ennakkoinformaatio	0	0	5	2	1	8	3,5
Järjestelyt	0	0	1	5	2	8	4,12

Kaikki toimintalinjat, ohjelman osa-alueet

Maaseutuelinkeinoviranomaisten talvipäivät	
Sisältö ja oppimistavoite	Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mahdollisuuksien hyödyntäminen, taustatietoa ja hyviä käytäntöjä maatalouden ja maaseudun kehittämistyöhön, ajankohtainen rahoitus ja hankeasiat, hallintouudistus
Kohderyhmä	Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset
Osallistujamäärä	288
Toteutustapa	Luentokoulutus, ryhmätyöt, 2 pv/tilaisuus
Paikka ja ajankohta	28.-29.1.2009 Ikaalinen (288 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho: MMM, Maaseutuvirasto	

MYR:n maaseutujaostojen /alueellisten maaseutuverkostojen koulutustilaisuudet	
Sisältö ja oppimistavoite	Maaseutujaostojen yhteistyömuotojen kehittäminen ja alueellisen verkostoitumisen edistäminen, hyvien käytäntöjen vaihtaminen, uuden ohjelmakauden hanketyö
Kohderyhmä	Maakuntien yhteistyöryhmien maaseutujaostot
Osallistujamäärä	65 osallistujaa
Toteutustapa	2 alueellista tilaisuutta, 1–2 pv/tilaisuus, kalenterivuositain toistuvasti
Paikka ja ajankohta	23.9. Siilinjärvi, Itä-Suomen (Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu) maaseuturyhmien yhteistapaaminen (40 osallistujaa)
	3.11.2009 Oulu, Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan maaseutujaostojen tapaaminen (25 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Päivi Kujala, Sanna Puumala
Yhteistyötaho: Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan TE-keskukset, MMM	

Oulu

Numeeraalinen arvostelu (1–5):

Koulutuksen ajankohta	4,4
Koulutuspaikka	4,6
Kouluttajat	4,4
Ennakkoinformaatio	3,9
Järjestelyt	4,0

Valtakunnallinen avoin seminaari, teema maaseudun innovaatiot	
Sisältö ja oppimistavoite	Yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen, maaseudun uusien innovaatioiden ja innovointitapojen esilletuominen, maaseutuverkoston ajankohtaiskatsaus
Kohderyhmä	Maaseutuverkoston toimijat
Osallistujamäärä	111
Toteutustapa	valtakunnallinen seminaari Maaseudun Uusi Aika yhdistyksen 10-vuotisjuhlan yhteydessä
Paikka ja ajankohta	12.11. Tampere, tutkijatapaaminen, maaseutuasiantuntijoiden yhteisöllisyys (68 osallistujaa)
	13.11. Tampere, avoin seminaari (43 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho: MUA ry	

Tampere

Vastaajien määrä: 17

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Paikka	0	0	3	3	4	10	4,1
Aikataulut	0	1	2	3	5	11	4,09
Tiedottamisen riittävyys	0	2	3	9	1	15	3,6

Hankesuunnittelun ja hanketoteutuksen koulutus	
Sisältö ja oppimistavoite	Hanketoteuttajien osaamisen lisääminen, hankesuunnittelun ja -toteuttamisen hyviä käytäntöjä ja periaatteita
Kohderyhmä	Hanketoteuttajat
Osallistujamäärä	516
Paikka ja ajankohta	21.1.2009 Seinäjoki (65 osallistujaa)
	22.1. Kokkola (36 osallistujaa)
	27.1. Vaasa (35 osallistujaa)
	3.2. Kuopio (44 osallistujaa)
	4.2. Turku (74 osallistujaa)
	24.2. Rovaniemi (40 osallistujaa)
	24.3. Rantasalmi (34 osallistujaa)
	7.5. Oulu (40 osallistujaa)
	13.5. Tampere (38 osallistujaa)
	15.5. Jyväskylä (36 osallistujaa)
	12.6. Helsinki (18 osallistujaa)
	27.8. Hämeenlinna (24 osallistujaa)
	9.9. Pori (32 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho:	Toteuttaminen yhteistyössä SeAmk, TE-keskusten ja toimintaryhmien kanssa

Seminaari kehittämisohjelman maksajille	
Sisältö ja oppimistavoite	Esittelijäkurssi, työssä jaksaminen ja hyvinvointi, tilintarkastus ja kirjanpito, tiedottaminen, hankintalaki
Kohderyhmä	Kehittämisohjelman maksajat, rahtu-maksajat sekä myöntöpäätöksiä tekevät henkilöt
Osallistujamäärä	84
Toteutustapa	valtakunnallinen tilaisuus
Paikka ja ajankohta	25.–26.5.2009 Oulu (84 osallistujaa)
Vastuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyötaho:	Maaseutuvirasto

TE-keskusten vastuuhenkilöiden tapaamiset	
Sisältö ja oppimistavoite	Ajankohtaiset asiat
Kohderyhmä	TE-keskusten toimintaryhmä-, yritystuki ja ohjelmavastaavat
Osallistujamäärä	63
Toteutustapa	valtakunnalliset tapaamiset
Paikka ja ajankohta	28.8.2009 Toimintaryhmävastaavien tapaaminen, Seinäjoki (14 osallistujaa)
	29.10.2009 Yritystukivastaavien syystapaaminen, Helsinki (24 osallistujaa)
	5.11.2009 Ohjelmavastaavien tapaaminen, Seinäjoki (25 osallistujaa)
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola, Päivi Kujala
Yhteistyötaho:	Maaseutuvirasto, MMM

Ohjelman neuvottelupäivät	
Sisältö ja oppimistavoite	Ministeriön ja paikallisten sekä alueellisten suoran keskinäisen vuoropuhelun, palautteen annon ja kokemusten vaihdon edistäminen, ohjelmatyön ajankohtainen katsaus
Kohderyhmä	Paikalliset ja alueelliset maaseudun kehittäjät
Osallistujamäärä	283
Toteutustapa	Valtakunnalliset tapaamiset
Paikka ja ajankohta	2.4. Helsinki, Toimintaryhmätyön neuvottelupäivät (153 osallistujaa)
22.4. Helsinki, Elinkeinojen kehittäminen ja yritystoiminta (60 osallistujaa)	
27.5. Helsinki, Yhteisöllisyyden kehittäminen ja hanketoiminta (70 osallistujaa)	
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyötaho:	MMM, TE-keskukset

Numeraalinen arvostelu (1–5):

Yritystukiä päivät

Koulutuksen ajankohta	4,04
Koulutuspaikka	3,24
Kouluttajat	3,2
Ennakkoinformaatio	2,76
Järjestelyt	3,48

Hanketukien päivät

Koulutuksen ajankohta	3,94
Koulutuspaikka	4,28
Kouluttajat	3,84
Ennakkoinformaatio	3,56
Järjestelyt	3,97

3 Opintomatkoja

Maaseutuverkostoyksikkö järjesti lisäksi sidosryhmien tarpeiden pohjalta teemakohtaisia opintomatkoja Suomessa ja Euroopan alueella hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi ja vertaisryhmien löytämiseksi.

Toimintalinja 1

Opintomatka	
Sisältö ja oppimistavoite	maatalouden investoinnit
Kohderyhmä	TE-keskus, Mavi, ProAgria, Viljelijät, MTK
Osallistujamäärä	30
Toteutustapa	opintomatka
Ajankohta / Kesto	huhtikuu
Paikka ja ajankohta	Roma, Bologna, Firenze 19.–24.4.2009
Vastuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyö Italian maaseutuverkostoyksikön kanssa	

Toimintalinja 2

Opintomatka	
Sisältö ja oppimistavoite	hyvät käytännöt ympäristötoimista kehittämissuunnitelmissa
Kohderyhmä	TE-keskus, Mavi, ProAgria, Toimintaryhmät, MTK liittojen toiminnanjohtajat, Ålands landskapsregering, Ympäristökeskus
Osallistujamäärä	30
Toteutustapa	opintomatka
Ajankohta / Kesto	syys-lokakuu
Paikka ja ajankohta	Edinburgh 28.9.–2.10.2009
Vastuhenkilö	Teemu Hauhia
Yhteistyö Skotlannin ja Viron maaseutuverkostoyksikön kanssa	

Toimintalinja 3

Opintomatka	
Sisältö ja oppimistavoite	Maataloustukihallinto, bioenergia, maaseudun pienyritystoiminta
Kohderyhmä	TE-keskusten maaseutuosastojen päälliköt, MMM, Mavi
Osallistujamäärä	19
Toteutustapa	Opintomatka
Ajankohta / Kesto	15.–18.4.2009
Paikka (kaupunki, maa)	Kööpenhamina / Lolland / Tanska
Vastuuhenkilö	Päivi Kujala
Yhteistyö Tanskan maksajaviraston ja Tanskan maaseutuverkostoyksikön kanssa	

Toimintalinja 4

Opintomatka	
Sisältö ja oppimistavoite	Hyvät käytännöt Leader-toiminnassa, tutustuminen muiden maiden Leader-työhön ja toimijoihin, kv-hanketoiminnan edistäminen
Kohderyhmä	MMM:n, Mavin ja TE-keskusten toimintaryhmävastaavat, toimintaryhmien henkilöstö ja hallitusten jäsenet
Osallistujamäärä	30
Toteutustapa	opintomatka
Ajankohta / Kesto	syyskuu
Paikka ja ajankohta	Slovakia, Itävalta ja Unkari 14.–18.9.2009
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
Yhteistyö Slovakian, Itävallan ja Unkarin maaseutuverkostoyksikön kanssa	

Maaseutuverkoston rahoitusta on käytetty lisäksi seuraaviin tapahtumiin:

Kymenlaakson maaseutufoorumi 1.4., Kotka

- alueellinen maaseututoimijoiden tapahtuma
- järjestyksessään jo kolmas maaseutufoorumi
- vuoden 2009 teemana oli ruoka
- osallistujia yli 150

Maaseudun palvelujen ja hyvinvoinnin tutkijoiden tapaaminen, 23.–24.4. Jyväskylä

- Seminaarin tavoite oli kartoittaa maaseudun palvelujen ja hyvinvoinnin kentällä tehtävää tutkimusta Suomessa. Toinen tärkeä tavoite oli edistää tutkijoiden ja tutkimusryhmien kanssakäymistä.
- Seminaarin vastuutahot: YTR:n hyvinvointipalvelujen teemaryhmä sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Esitys: Tutkimus, tieto ja käytäntö – maaseutuverkostoyksikön näkökulma tutkimuksen ja kehittämisen kohtaamiseen, Juha-Matti Markkola

Elävät ja asutut kylät seminaari ja työpaja, 4.–5.5., Kajaani

- seminaari ja työpaja kyläasumisesta, maallemuutosta ja kaavoituksesta
- pääorganisaattoreina Kainuun Naisyrittäjyys Leader ja Oulujärvi Leader

TE- keskusten alueelliset hankekoulutukset (hankkeen toteuttaminen):

- Etelä-Pohjanmaa, Seinäjoki, 22.1.
- Lappi, Rovaniemi 25.2.
- Kaakkois-Suomi, Kouvola 9.2.
- Etelä-Savo, Savonlinna 6.5. ja Mikkeli 7.5.
- Pohjois-Pohjanmaa, Oulu, 8.5.

MMM:n hallinnonalan energiapäivä 5.6.2009, Helsinki

- Kansallinen ilmasto- ja energiapolitiikka ja sen tavoitteet maa- ja metsätalouselialla
- Maatalousalan energialinjaukset ja ajankohtaiset energia-asiat
- Maaseudun kehittämisohjelman tuet ja maatilojen kansalliset investointituet

Keski-Suomen maaseututoimijoiden opintomatka Farmari-näyttelyyn Kokkolaan 30.7.2009

- verkostoitumista yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tutustumista Farmari-näyttelyn monipuoliseen ammattitiedon tarjontaan.

Keski-Suomen maaseutuelinkeinoviranomaisten opintomatka Pohjois-Savoon 26.–27.8.2009

- tutustumista paikalliseen toimintaan

Luonnonvarat harvaan asutun maaseudun voimavarana 8.9.2009, Helsinki

- Harvaan asutun maaseudun merkitys Suomen kilpailukyvyille
- maaseutu raaka-ainevarastona ja luovan toiminnan resurssina
- paikallisten resurssien valjastaminen palvelemaan oman alueen tulonmuodostusta
- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman rooli harvaan asutun maaseudun elinvoimaisuuden tukemisessa

LOKAALI-seminaari 1.–3.10.2009, Vaasa

- Kylätoiminnan neuvottelupäivät ja Paikalliskehittäjien juhlaseminaari

Maatalouden ympäristönsuojelun neuvottelupäivät 11.11.2009, Turku

- tavoitteena yhtenäisten soveltamiskäytäntöjen varmistaminen ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön piirissä ja perehtyminen lainsäädännön muutoksiin

Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten ja TE-keskuksen maaseutu- ja energiavastualueen koulutuspäivä 27.11.2009, Mikkeli

- Ajankohtaista maaseudun kehittämisestä, tukipolitiikan toimeenpanosta ja yhteistyöstä

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän Sopimuksellisuus-teemaryhmän järjestämä sopimuksellisuuskiertue.

- Kiertue alkoi syksyllä 2009 ja jatkuu 2010 vuoden keväällä. Syksyn aikana järjestettiin kahdeksan tilaisuutta: Lieto, Pori, Kouvola, Kitee, Ilmajoki, Saarijärvi, Jokioinen ja Rovaniemi
- kiertueen tavoitteena oli tuoda esille uusia tapoja täydentää maaseudun palveluita ja löytää uusia, joustavia paikallisia ratkaisuja palveluiden turvaamiseksi

Maatalouden lumo-neuvottelupäivät 29.1.2009 Helsinki

- Ympäristötuen erityistuen ja ei-tuotannollisten investointien suunnittelu, erityistukisopimusten suunnittelu, erityisesti suojavyöhykkeet, kosteikot, perinnebiotoopit, luonnon monimuotoisuus
- Yhteistyötahot: Ympäristöministeriö, MMM, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus, Suomen Ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Maaseutuverkoston
muodostavat Manner-
Suomen ja Ahvenanmaan
maaseudun kehittämis-
ohjelmien toimijat. Toimi-
joita voivat olla esimerkiksi
yksittäiset ihmiset, yrittäjät,
yhdistykset, neuvonta- tai
etujärjestöt.

MAASEUTUVERKOSTO

maaseutuverkostoyksikkö
PL 167, 60101 Seinäjoki
www.maaseutu.fi